

USTAWA O KONTROLI NIEKTÓRYCH INWESTYCJI

Komentarz

redakcja naukowa Maciej Mataczyński

Ewelina Kochowska, Adam Krzywoń
Maciej Mataczyński, Maksymilian Saczywko
Robert Zawłocki

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

USTAWA O KONTROLI NIEKTÓRYCH INWESTYCJI

Komentarz

redakcja naukowa Maciej Mataczyński

Ewelina Kochowska, Adam Krzywoń
Maciej Mataczyński, Maksymilian Saczywko
Robert Zawłocki

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Publikacja została sfinansowana ze środków Narodowego Centrum Nauki przyznanych na podstawie decyzji nr DEC-2013/09/B/HS5/00068

Stan prawny na 1 września 2016 r.

Recenzent

Dr hab. Andrzej Herbet, prof. KUL

Wydawca

Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący

Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne

Szymon Makuch

Łamanie

JustLuk

Komentarze do poszczególnych artykułów napisali:

Ewelina Kochowska – art. 1 pkt VII i VIII, art. 2, art. 4 (z wyjątkiem pkt IV), art. 7–10, 17, 18

Adam Krzywoń – art. 1 pkt V, art. 4 pkt IV (z wyjątkiem nb 22)

Maciej Mataczyński – art. 1 pkt I–III, art. 19

Maksymilian Saczywko – art. 1 pkt IV, art. 3, art. 4 pkt IV nb 22, art. 5, 6, 12–14

Robert Zawłocki – art. 15 i 16

Maciej Mataczyński, Maksymilian Saczywko – art. 1 pkt VI

Maciej Mataczyński, Ewelina Kochowska – art. 11

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przystępujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawoLubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ

Więcej na www.legalnakultura.pl

POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by Wolters Kluwer SA, 2016

ISBN: 978-83-8092-827-5

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	7
Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o kontroli niektórych inwestycji (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 980)	11
Art. 1. [Zakres przedmiotowy]	13
Art. 2. [Kontrola]	69
Art. 3. [Objaśnienie pojęć]	72
Art. 4. [Podmiot objęty ochroną, wykaz podmiotów]	91
Art. 5. [Zawiadomienie o zamiarze nabycia]	106
Art. 6. [Treść zawiadomienia]	114
Art. 7. [Tłumaczenie dokumentów]	120
Art. 8. [Pełnomocnik do doręczeń]	132
Art. 9. [Wszczęcie postępowania]	138
Art. 10. [Rekomendacje, dodatkowe wyjaśnienia]	146
Art. 11. [Sprzeciw wobec nabycia udziałów albo akcji lub praw z udziałów albo akcji]	155
Art. 12. [Nieważność czynności]	170
Art. 13. [Komitet Konsultacyjny]	179
Art. 14. [Kierowanie pracami Komitetu Konsultacyjnego]	183
Art. 15. [Przestępstwo nieuprawnionego nabycia dominacji] ...	185
Art. 16. [Przestępstwa niezłożenia zawiadomienia oraz wykonywania praw bez złożenia zawiadomienia]	193
Art. 17. [Zmiany w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej]	203

Spis treści

Art. 18. [Zmiany w ustawie – Prawo geologiczne i górnicze] . . .	206
Art. 19. [Wejście w życie]	207
Literatura	209
Autorzy	211

Wykaz skrótów

Akty prawne

- AußWG – austriacka ustawa z dnia 30 sierpnia 2011 r. o stosunkach gospodarczych z zagranicą – Außenwirtschaftsgesetz (BGBl. I Nr 26/2011)
- AWG – niemiecka ustawa z dnia 6 czerwca 2013 r. o stosunkach gospodarczych z zagranicą – Außenwirtschaftsgesetz (BGBl. I S. 1482)
- AWV – niemieckie rozporządzenie z dnia 2 sierpnia 2013 r. o stosunkach gospodarczych z zagranicą – Außenwirtschaftsverordnung (BGBl. I S. 2865)
- GATS – Układ ogólny w sprawie handlu usługami (General Agreement on Trade in Services), z dnia 15 kwietnia 1994 r., stanowiący załącznik 1B do Obwieszczenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 23 lutego 1998 r. w sprawie ogłoszenia załączników do Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu (WTO) (Dz. U. z 1998 r. Nr 34, poz. 195 z późn. zm.)
- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 380 z późn. zm.)

- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1137)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- Konwencja haska – konwencja znosząca wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzona w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 112, poz. 938)
- k.p.a. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
- k.s.h. – ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 z późn. zm.)
- nowelizacja z dnia 29 stycznia 2016 r. – ustawa z dnia 29 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy o kontroli niektórych inwestycji (Dz. U. poz. 149)
- pr. bank. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 128 z późn. zm.)
- TFUE – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana: Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, s. 47)
- TWE – Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (wersja skonsolidowana: Dz. Urz. UE C 321E z 29.12.2006, s. 37)

- u.o.p. – ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1382 z późn. zm.)
- ustawa – ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o kontroli niektórych inwestycji (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 980)
- ustawa z dnia 3 czerwca 2005 r. – ustawa z dnia 3 czerwca 2005 r. o szczególnych uprawnieniach Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w spółkach kapitałowych o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego (Dz. U. Nr 132, poz. 1108 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 18 marca 2010 r. – ustawa z dnia 18 marca 2010 r. o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych (Dz. U. Nr 65, poz. 404 z późn. zm.)

Czasopisma i publikatory

- Dz. U. – Dziennik Ustaw
- Dz. Urz. UE/WE – Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej/Wspólnot Europejskich
- OSNC – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
- OTK – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
- OTK-A – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Zbiór Urzędowy, Seria A

Inne

- BIT – dwustronna umowa w zakresie popierania i ochrony inwestycji (ang. *bilateral investment treaty*)
- EOG – Europejski Obszar Gospodarczy
- KE – Komisja Europejska
- OECD – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (ang. *Organisation for Economic Co-operation and Development*)
- TSUE – Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dawniej ETS – Europejski Trybunał Sprawiedliwości)
- uzasadnienie projektu ustawy – uzasadnienie projektu ustawy o kontroli niektórych inwestycji (druk nr 3454 Sejmu VII kadencji)
- WTO – Światowa Organizacja Handlu (ang. *World Trade Organization*)

USTAWA

z dnia 24 lipca 2015 r.

o kontroli niektórych inwestycji

(tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 980)

Art. 1. [Zakres przedmiotowy]

Ustawa określa:

- 1) zasady i tryb kontroli niektórych inwestycji polegających na nabywaniu:**
  - a) udziałów albo akcji,**
  - b) ogółu praw i obowiązków wspólnika, mającego prawo prowadzenia spraw spółki lub prawo reprezentacji spółki osobowej,**
  - c) przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części**
– skutkującym nabyciem lub osiągnięciem istotnego uczestnictwa albo nabyciem dominacji nad spółką, będącą podmiotem podlegającym ochronie;
- 2) sankcje za naruszenie obowiązków wynikających z ustawy.**

I. Uwagi ogólne

- 1.** Władztwo Skarbu Państwa w spółkach prawa handlowego opiera się na posiadaniu określonego udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu. Przeważająca większość spółek prowadzących działalność gospodarczą w obszarach uznawanych za strategiczne kontynuuje po 1989 r. w nowej formie prawnej działalność dawnych przedsiębiorstw państwowych. Podmioty te zostały skomercjalizowane, tj. przekształcone w spółki prawa handlowego, a następnie podlegały – w mniejszym lub większym stopniu – procesowi prywatyzacji.

2. W odniesieniu do znacznej grupy spółek podjęto decyzję o dyskontynuacji procesu prywatyzacji. Są to spółki działające w sektorze wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej (PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., Enea S.A., TAURON Polska Energia S.A., Energa S.A.), wydobywania, przetwarzania, przesyłu i sprzedaży paliw węglowodorowych (Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., Polski Koncern Naftowy Orlen S.A., Grupa Lotos S.A., Operator Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A., Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” S.A., Przedsiębiorstwo Przeladunku Paliw Płynnych Naftoport sp. z o.o.), wydobywania miedzi i srebra (KGHM Polska Miedź S.A.), wydobywania węgla kamiennego (Kompania Węglowa S.A.), ubezpieczeń (Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A.) i bankowości (Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.).

3. W myśl doktryny polityczno-ekonomicznej tzw. narodowych czempionów doświadczenia kryzysu finansowego z 2009 r. pokazują, że państwo powinno pozostać akcjonariuszem kontrolującym strategiczne branże gospodarki (banki, ubezpieczenia, wydobywanie i przetwarzanie ropy naftowej i gazu, produkcję i przesył energii elektrycznej, porty, wydobywanie metali szlachetnych). Decyzja o dyskontynuacji prywatyzacji została podjęta jednak wobec wielu z wymienionych spółek wówczas, gdy Skarb Państwa był już jedynie ich akcjonariuszem mniejszościowym¹. Równocześnie Skarb Państwa nie miał ani środków, ani podstawy prawnej do zwiększenia zaangażowania kapitałowego. Status akcjonariusza formalnie mniejszościowego nie uniemożliwiał sprawowania faktycznej kontroli w tych spółkach. Pakiet akcji posiadany przez Skarb Państwa pozwalał – w sytuacji znacznego rozproszenia akcjonariatu – na uzyskiwanie stabilnej większości głosów na walnym zgromadzeniu tych spółek. Jednakże taki stan rodzi ryzyko utraty kontroli w wyniku tzw. wrogiego przejęcia, tj. nabycia takiej liczby akcji, która pozwoli na wybór większości członków rady nadzorczej i powo-

¹ Na przykład w PKN Orlen S.A. ma 27,52% ogólnej liczby głosów; w KGHM Polska Miedź S.A. – 31,79%; w PZU S.A. – 34,19%. Ostatnie znaczące pakiety akcji Skarbu Państwa w spółkach strategicznych minister właściwy do spraw Skarbu Państwa zbywał jeszcze w 2012 r.

łanie zarządu kontrolowanego przez nowego akcjonariusza. Ryzyko w szczególności dotyka spółek publicznych, których akcje są przedmiotem obrotu na giełdzie papierów wartościowych. Aby zapobiec takiemu stanowi rzeczy, polski ustawodawca podejmował próby ustawowej regulacji, a zainteresowane spółki same wprowadzały w swoich regulacjach wewnętrznych postanowienia mające chronić je przed wrogim przejęciem.

II. Ochrona na podstawie ustaw szczególnych

4. Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o kontroli niektórych inwestycji (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 980) jest kolejną inicjatywą polskiego ustawodawcy zmierzającą do zapewnienia kontroli nad spółkami uznawanymi za strategiczne. Pierwszym aktem prawnym tego typu była ustawa z dnia 3 czerwca 2005 r. o szczególnych uprawnieniach Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w spółkach kapitałowych o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego (Dz. U. Nr 132, poz. 1108)². Oparta była na mechanizmie wyrażania przez organ administracji (ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa) sprzeciwu wobec określonych w ustawie czynności organów spółek (np. rozwiązanie spółki, przeniesienie siedziby spółki za granicę, zbycie mienia o strategicznym znaczeniu). Ustawa z dnia 3 czerwca 2005 r. w art. 8 wskazywała obszary działalności spółek uznawanych za strategiczne. Na podstawie delegacji zawartej w art. 8 ust. 2 Rada Ministrów wydała rozporządzenie z dnia 30 września 2008 r. w sprawie listy spółek o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego (Dz. U. Nr 192, poz. 1184) zawierające wykaz 13 spółek podlegających zakresowi zastosowania ustawy. W związku z wszczęciem przez Komisję Europejską przeciwko Polsce procedury w trybie art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana: Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, s. 47) o naruszenie zobowiązań traktatowych polski ustawodawca uchylił przed-

² Por. M. Mataczyński, *Swoboda przepływu kapitału a złota akcja Skarbu Państwa*, Warszawa 2007, s. 185–237.

Maciej Mataczyński – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor nadzwyczajny na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; adwokat; członek działającego przy Ministerstwie Rozwoju zespołu ds. prostej spółki akcyjnej; autor 65 publikacji z zakresu prawa spółek handlowych, prawa prywatnego międzynarodowego i prawa europejskiego, w tym dwóch monografii poświęconych prawu przejęć; jego praca doktorska pt. *Przepisy wymuszające swoje zastosowanie w prawie prywatnym międzynarodowym* została wyróżniona w 2004 roku w konkursie „Państwa i Prawa” na najlepsze prace doktorskie i habilitacyjne z dziedziny nauk prawnych.

Opracowanie stanowi pierwszy na rynku wydawniczym komentarz do ustawy o kontroli niektórych inwestycji. Zostało przygotowane przez zespół autorski mający unikatowe doświadczenie zarówno praktyczne, jak i naukowe w omawianej problematyce.

Ustawa wprowadza nowe i daleko idące ograniczenia nie tylko przejęć spółek, ale również restrukturyzacji grup kapitałowych. Autorzy zwracają uwagę na kontekst międzynarodowy jej obowiązywania, w szczególności wynikający z członkostwa Polski w Unii Europejskiej i zawartych przez Rzeczpospolitą dwustronnych umów o ochronie inwestycji.

Książka jest skierowana przede wszystkim do praktyków – adwokatów, radców prawnych, sędziów, pracowników administracji państwowej oraz spółek objętych uregulowaniami komentowanej ustawy, a także do pracowników naukowych specjalizujących się w prezentowanej tematyce.

9788380928275 W01P01

ISBN 978-83-8092-827-5

9788380928275

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUPER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 149 ZŁ (W TYM 5% VAT)